

Sprawozdanie Komisji Nadzwyczajnej z 31 I 1995

Sprawozdanie z dotychczasowych prac Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektu ustawy o ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską (31 stycznia 1995 r., Warszawa)

31 stycznia 1995 r.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia
projektu ustawy o ratyfikacji Konkordatu
między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską
Nr K.157-14-95
Marszałek Sejmu RP

Pan

Józef OLEKSY

Szanowny

Panie

Marszałku,

Przesyłam dodatkowe sprawozdanie z dotychczasowych prac Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektu ustawy o ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską i uprzejmie proszę o łączne traktowanie tego sprawozdania wraz ze sprawozdaniem Komisji z dnia 31 stycznia 1995 r. (druk nr 837).

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący

Komisji

Nadzwyczajnej

i

sprawozdawca

(-) Zbigniew Siemiątkowski

Warszawa, dnia 31 stycznia 1995 r.

Sprawozdanie z dotychczasowych prac Komisji Nadzwyczajnej do Rozpatrzenia Projektu Ustawy o Ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską

Zadania Komisji Nadzwyczajnej określone uchwałą Sejmu z 1 lipca 1994 r. o trybie prac nad ustawą o ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską podzielone zostały na trzy etapy. W pierwszym kończącym się 31 stycznia 1995 r. Sejm powierzył Komisji zadanie zbadania oceny skutków prawnych jakie nastąpią w przypadku uchwalenia ustawy ratyfikacyjnej, w świetle obowiązujących przepisów konstytucyjnych oraz innych ustaw. W drugim etapie Komisja ma ocenić zgodność konkordatu z uchwaloną przez Zgromadzenie Narodowe konstytucją i w ciągu 2 miesięcy od dnia uchwalenia projektu konstytucji, złożyć sprawozdanie Sejmowi. W trzecim etapie, którego termin upływa niezwłocznie po referendum konstytucyjnym, nie później jednak niż 31 grudnia 1995 r., Komisja Nadzwyczajna złoży sprawozdanie ostateczne.

Organizacja

prac

Komisji

W celu realizacji postawionego zadania Komisja odbyła 6 posiedzeń plenarnych; w dniach — 7 lipca 1994 r., 13 września 1994 r., 22 listopada 1994 r., 13 grudnia 1994 r., 17 stycznia 1995 r., 31 stycznia 1995 r. Na posiedzeniu w dniu 22 listopada 1994 r. Komisja wybrała Podkomisję w składzie: St. Rogowski, A. Bentkowski, J. Kalisz, T. Zieliński i M. Winiarczyk-Kossakowska, do rozpatrzenia niezbędnych zmian w prawodawstwie polskim w przypadku ratyfikacji konkordatu. Podkomisja odbyła 4 posiedzenia i złożyła Komisji w dniu 17 stycznia 1995 r. sprawozdanie, określające zakres nowelizacji obowiązujących ustaw. W dniu 17 stycznia 1995 r. Komisja wybrała drugą Podkomisję w składzie: I. Sierakowska, Z. Siemiątkowski, I. Lipowicz, K. Łybacka, M. Nowakowska, J. Świrepo do rozpatrzenia zgodności przepisów konkordatu z obowiązującą konstytucją. W listopadzie 1994 r. na wniosek Prezydium Komisji Nadzwyczajnej, zatwierdzony przez Prezydium Sejmu, zostali powołani eksperci: ks. prof. Józef Krukowski z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, ks. prof. Zachariasz Łyko z Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, Racjonalista.pl

prof. Ryszard Małajny z Uniwersytetu Śląskiego, prof. Michał Pietrzak z Uniwersytetu Warszawskiego, ks. prof. Remigiusz Sobański z Akademii Teologii Katolickiej i prof. Jerzy Wiślocki z Polskiej Akademii Nauk. W pracach Komisji i Podkomisji uczestniczyli przedstawiciele Rządu, Minister Spraw Zagranicznych bądź jego zastępcy oraz Dyrektor Biura do Spraw Wyznań w Urzędzie Rady Ministrów a także zaproszeni goście. Na posiedzeniu w dniu 13 września 1994 r. Komisja, na wniosek Prezydium, przyjęła katalog pytań skierowanych do Rządu, odzwierciedlających istotne wątpliwości jej członków, dotyczące różnorodnych uwarunkowań i skutków ratyfikacji konkordatu oraz jego poszczególnych przepisów. Odpowiedź Rządu, sygnowana przez Ministra Spraw Zagranicznych (pismo z dnia 26 października 1994 r.) i Szefa Urzędu Rady Ministrów (pismo z dnia 17 listopada 1994 r.) oraz opinie ekspertów do tych odpowiedzi, dostarczyły członkom komisji zróżnicowany zestaw informacji, umożliwiającą rzeczową dyskusję. Podejmowane przez Prezydium Komisji działania zmierzały do zapewnienia członkom Komisji różnorodnych materiałów, wyjaśniających kwestie sporne i sprawy budzące wątpliwości natury prawnej. Ich celem było dostarczenie niezbędnych informacji, umożliwiających podjęcie przez Komisję Nadzwyczajną decyzji w kwestii ratyfikacji konkordatu z pogłębioną znajomością jej przesłańek i skutków. Dążeniem Prezydium było maksymalne odpolitycznienie sprawy ratyfikacji konkordatu i przeniesienie uwagi członków na aspekty prawne.

Tryb

prac

Komisji

Tryb prac Komisji Nadzwyczajnej nad projektem ustawy o ratyfikacji konkordatu przyjęty przez Prezydium w porozumieniu z liderami Klubów parlamentarnych przewidywał podział zadań powierzonych jej przez Sejm, na rozpatrzenie trzech podstawowych kwestii:

1. zgodności przepisów konkordatu z zasadami obowiązującej konstytucji,
2. zgodności przepisów konkordatu z projektem przyszłej konstytucji,
3. nowelizacji ustaw zwykłych, jako konsekwencji uchwalenia ustawy o ratyfikacji konkordatu.

Ad 1. Problem zgodności przepisów konkordatu z zasadami obowiązującej konstytucji był przedmiotem dyskusji na posiedzeniach plenarnych Komisji. Komisja podkreślała jednak stanowisko Rządu, który przedstawiając projekt ustawy o ratyfikacji konkordatu uznał jego zgodność z konstytucją. Z opinią tą nie zgodziła się część posłów i na ich wniosek została powołana Podkomisja dla zbadania zgodności przepisów konkordatu z obowiązującą konstytucją.

Ad 2. Kwestia zgodności przepisów konkordatu ze złożonymi projektami konstytucji bądź z projektami konstytucji przyjętymi przez Komisję Konstytucyjną Zgromadzenia Narodowego rozpatrywana była jedynie fragmentarycznie, ze względu na brak wyraźnego kryterium porównawczego. Nie znajdował zdecydowanej aprobaty członków Komisji pogląd, wyrażony przez Rząd, który konkordat podpisał, jak i przez Rząd, który wniósł do Sejmu projekt ustawy ratyfikacyjnej, że zasady prawa wyznaniowego, które wyrażają przepisy konkordatu, nie zostaną w przyszłej konstytucji zmienione. Pełna ocena tego aspektu konkordatu będzie możliwa dopiero wówczas, gdy Komisja Konstytucyjna Zgromadzenia Narodowego przyjmie jednolity tekst konstytucyjnych przepisów wyznaniowych. Fakt, iż Kościół katolicki uzyskuje regulację swej sytuacji prawnej w formie umowy międzynarodowej, skłonił członków Komisji do wysunięcia postulatu, aby ustawowy sposób regulacji położenia prawnego pozostałych kościołów i związków wyznaniowych, poprzedzany był umowami zawieranymi przez Rząd z ich prawnymi reprezentantami. Poparcie dla tego rodzaju propozycji wyrażają również przedstawiciele Rządu. Realizacja tego postulatu wymaga wprowadzenia do tworzonej konstytucji zapisu, mówiącego, że sytuację prawną kościołów i związków wyznaniowych określają ustawy uchwalone na podstawie porozumienia Rządu z ich władzami. W ten sposób zasada równouprawnienia wyznań objęłaby także formę regulacji prawnej.

Ad 3. Sprawą nowelizacji ustaw w następstwie ratyfikacji konkordatu zajmowała się szczegółowo Podkomisja, pod przewodnictwem posła St. Rogowskiego. W sprawozdaniu przedstawionym i przyjętym na posiedzeniu Komisji Nadzwyczajnej w dniu 17 stycznia 1995 r. uznano niezbędność nowelizacji kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (art. 1, 5, 6, 9, 22 i 56), ustawy o aktach stanu cywilnego (art. 12 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 53, 61 i 62) oraz kodeksu postępowania cywilnego (art. 434), dla wykonania postanowień art. 10 konkordatu. Nowelizacja tych aktów ustawodawczych winna uwzględnić uprawnienia wszystkich kościołów i związków wyznaniowych, legalnie istniejących w Polsce i mających małżeńskie prawo religijne, do udzielania ślubów, wywołujących skutki cywilne, przy spełnieniu wymogów określonych w

art. 10 konkordatu. Uznano też konieczność ustawowego uregulowania sprawy finansowania przez państwo Papieskiej Akademii Teologicznej (art. 15 konkordatu). W celu realizacji konstytucyjnej zasady równości, zasady równouprawnienia wyznań oraz przestrzegania wolności sumienia i wyznania, Komisja opowiedziała się za szeroką nowelizacją ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, aby uprawnienia jakie uzyskał Kościół katolicki rozciągnięte zostały na pozostałe kościoły i związki wyznaniowe. Zdaniem Komisji proponowana nowelizacja tej ustawy usunęłaby wątpliwości dotyczące interpretacji niektórych przepisów konkordatu, a wśród nich prawa do pochówku na cmentarzach wyznaniowych. Przyjęty został też postulat, aby proponowane zmiany ustaw, z wyjątkiem ustawy przewidującej finansowanie Papieskiej Akademii Teologicznej, zostały uchwalone wraz z ratyfikacją konkordatu. Wymagać to będzie przyspieszenia przez Rząd tempa prac nad przygotowaniem projektów ustaw objętych nowelizacją. Poza trzema kwestiami podstawowymi, istotną sprawą podnoszoną na posiedzeniach plenarnych Komisji był postulat renegotjacji konkordatu bez wskazania jego konkretnych artykułów. Uzasadniał go ponadto fakt, że po ratyfikacji konkordatu jego przepisy będą mogły być zmienione wyłącznie w drodze porozumienia stron, a nie przez ustawy. Postulat ten znalazł swój wyraz w pytaniach Komisji skierowanych do Rządu 13 września 1994 r. Rząd, jak wynika z oświadczenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 26 października 1994 r., tych wątpliwości części członków Komisji nie podziela i w konsekwencji nie widzi podstaw do wystąpienia z taką inicjatywą. Wątpliwości interpretacyjne, wyjaśniane przez Rząd nie są kwestionowane przez Stolicę Apostolską.

Wnioski

1. Komisja Nadzwyczajna ustaliła katalog ustaw zwykłych, które powinny być objęte nowelizacją wraz z ratyfikacją konkordatu. Komisja stanęła na stanowisku, że nowelizacja tych ustaw a zwłaszcza ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania usunie przeszkody uniemożliwiające ratyfikację konkordatu.
2. Komisja stwierdziła, iż Rząd nie wywiązał się z zobowiązań ustawodawczych złożonych w uzasadnieniu do projektu ustawy o ratyfikacji konkordatu. Komisja wobec nie nadesłania projektów ustaw, nie może ocenić przedmiotowego zakresu postulowanych nowelizacji ustaw.
3. Wobec nie zakończenia prac przez Podkomisję do rozpatrzenia zgodności Konkordatu z obowiązującą Konstytucją RP, Komisja nie może zająć stanowiska w tej sprawie.
4. Komisja wnosi o przyjęcie sprawozdania z dotychczasowych prac i jednocześnie wnosi o przedłużenie terminu przedstawienia sprawozdania zawierającego ocenę skutków prawnych jakie nastąpią w przypadku uchwalenia ustawy ratyfikacyjnej w świetle przepisów Konstytucji oraz innych ustaw do dnia 15 marca br.

Sejm RP II kadencji, Druk nr 837-A, Warszawa, 4 lutego 1995.

(Publikacja: 17-11-2003)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2972) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2972>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne

programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl